

Elintapaohjausprosessin jalkautus Hyve-hankkeessa

- 1.9.2006-31.12.2008
- Tavoite: kehittää pysyvä toimintatapa ja rakenteet terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi Päijät-Hämeessä
- Painopistealue: tyypin 2 diabeteksen ja muiden valtimosairauksien ehkäisy

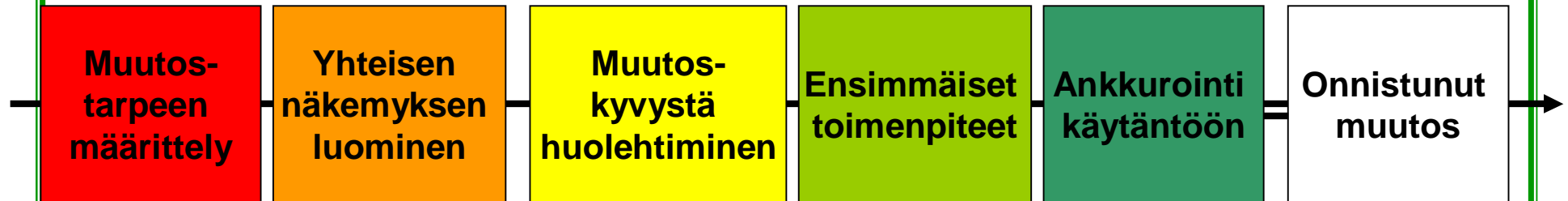

Jalkautuksen tavoitteet perusterveydenhuollossa

- Riskihenkilöiden tunnistus T2D riskitestillä kaikissa terveydenhuollon toimipisteissä
- Tavoitteellinen elintapaohjaus ensisijaisesti ryhmäohjauksena
- Toiminnan vaikuttavuuden näkyväksi tekeminen yhteisesti sovitulla kirjaamiskäytännöllä

Muutos tarvitsee viisi asiaa onnistuakseen

- Muutostarve kertoo, miksi muutos on tarpeellinen, mitä sen avulla saadaan aikaan ja miten se toteutetaan
- Yhteinen näkemys antaa kompassin ja kartan muutoksen läpivientiin
- Muutosvoima tarkoittaa sitä, että henkilöstöllä on vahva luottamus omiin kykyihin selviytyä uusissa tilanteissa
- Ensimmäiset toimenpiteet osoittavat, että muutosta on alettu toteuttaa
- Miten tuemme koko prosessia, että varmistamme toiminnan pysyvyyden?

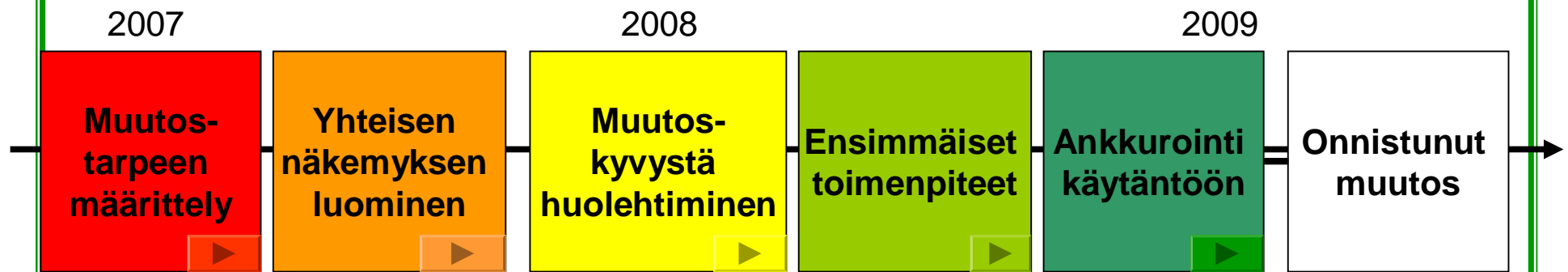

Lähde: Maurice Saias, 1991

AP/SH 2008

Elintapaohjausprosessin jalkautus Päijät-Hämeessä

Missä vaiheessa olemme nyt ja miksi?

Muutostarpeen määrittely

- T2D:n yleistyminen globaali ongelma
- Näyttö diabeteksen ehkäisystä elintavoilla (DPS)
- Alueellinen näyttö Ikihyvä-ryhmäohjauksella
- Aiemmat tutkimukset ja kehittämistyö alueella
- Valtimotautien ennaltaehkäisyn toimintamalli puuttunut
- Väestön herättely ”Oon voimissain” -kampanjalla
- Elintapaohjausprosessiehdotus ja sen tekeminen

AP/SH 2008

Ikihyvä
PÄIJÄT-HÄME 2002 - 2012
TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISHANKE

Elintapaohjausprosessin toteutus perusterveydenhuollossa, toimintaohjeet:

Riskihenkilön tunnistus

Perusterveydenhuollon hoito-
henkilökunta tunnistaa riskihenkilöt
eri toimipisteissä vyötärölihavuuden
ja sukurasitteen perusteella

Täytetään T2D riskitesti

- Pisteet alle 15:
Annetaan kirjallinen ohje ja kannustetaan
noudattamaan terveellisiä elintapoja
- Pisteet 15 tai yli:
Lähete verikokeisiin: lipidit ja glukoosi-
rasituskoel
Lähete elintaparyhmäohjaukseen

Motivoidaan asiakasta osallistumaan
elintaparyhmään

Elintapaohjauksen toteutus

Ryhmänohjaaja

- vastaa ryhmänohjauksesta
- ohjaa kuuden tapaamisen ryhmän
- huolehtii ryhmänohjaukseen
liittyvistä kirjaamisista

Ryhmänohjaus

- tavoitteellista toimintaa
- yksilöllistä ohjausta ryhmässä
- ohjaajana koulutuksen saanut
ryhmänohjaaja, tukena alueellinen
ravitsemusterapeutti
- ryhmässä motivointi, muutoksen
suunnittelu, kokeilu ja ylläpito

Elintapaohjaus tapahtuu 80 %:sti
ryhmissä

Seuranta ja arviointi

Asiakasta kannustetaan

- ylläpitämään terveellisiä elintapoja
- osallistumaan avoimiin
elintaparyhmiin

Ryhmänohjaaja

- kutsuu elintaparyhmäläiset avoimeen
seurantaryhmään
- ohjaa seurantaryhmän
- huolehtii seurantaan liittyvistä
kirjaamisista
- arvioi ryhmän onnistumista ja
oman toiminnan kehittämistä

Kerätään raportit tilastoinneista
sovituin väliajoin

Erilliset kirjaamisohjeet potilastietojärjestelmiin (Effic ja Pegasos)

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus
Terveystieteiden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen toimintamallin
kehittäminen –osahanke (Hyve) 2008

AP/SH 2008

Kihyvä
PÄIJÄT-HÄME 2002 - 2012
TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISHANKE

Yhteisen näkemyksen luominen

- Keskitetyt koulutukset ja ryhmänohjaajakoulutukset
- Kokoukset ja yhteistyöpalaverit hyvinvointijohtajien ja –päälliköiden kanssa
- Lääkäripalaverit
- Valtuustotietoiskut
- Sitouttamis- ja perustelutapaamiset kuntakohtaisesti
- Prosessin muokkaus toimintaan sopivaksi
- Näkemyksen pitäminen yksinkertaisena ja toteuttamiskelpoisena
- Asennemuutokset / haasteet
- Työn näkyväksi tekeminen
- Yhteinen näkemys prosessin toiminnasta

Muutoskyvystä huolehtiminen

- Toimintamalli ja toimintaohjeet valmiina
- Yhtenäisen kirjaamisen kehittäminen ATK:n kanssa ja kirjaamisesta sopiminen
- Kirjaamiskoulutus
- Ryhmänohjaajien työn mahdollistaminen
- Ryhmänohjaajien tukeminen ja verkostotapaamiset
- Muutos yksilövastaanotosta ryhmäohjaukseen
- Prosessin käynnistyspalaverit ja riskihenkilöiden tunnistuksesta sopiminen
- Sovitaan kuka tekee, mitä ja miten
- Työntekijöiden tukeminen uuden toiminnan käynnistämisessä

- Materiaalin tuotto Valtit-sivuille

AP/SH 2008

Kihuvä
PÄIJÄT-HÄME 2002 - 2012
TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISHANKE

Ensimmäiset toimenpiteet

- Tehdään niin kuin on sovittu
- Johtajat johtavat prosessin aloitusta; milloin ja miten aloitetaan
- Kirjataan sovitus, käytännön toteutus
- Käytännön toteutuksen suunnittelu
- Koko prosessi systemaattisesti käyttöön; tunnistuksen aloitus, ryhmänohjausvalmius, jonot, ryhmien aloitukset
- Kirjaamiskäytäntöjen toimivuuden varmistus; ensimmäinen ja toinen raportti

Ankkurointi käytäntöön

- Avoin tiedotus toiminnan onnistumisesta
- Prosessin omistajuus ja huoltajuus sovittava
- Roolien jaon selkeyttäminen toiminnan kehittämisessä
- Johtopäätökset kokemuksista uuden toimintatavan käyttöönotossa
- Prosessin toimivuuden ja vaikuttavuuden varmistaminen
- Toiminnan jatkuvuuden mahdollistaminen
- Elintapaohjauksen asiantuntijuuden säilyttäminen ja vahvistaminen
- Elintapaohjauksen laadun varmistaminen
- Toiminnan laatumittauksen kehittäminen
- Ryhmänohjaajien tukeminen ja verkostoituminen
- Onnistumisen kokemukset, palkinto ja kiitos

AP/SH 2008

Kihyvä
PÄIJÄT-HÄME 2002 - 2012
TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISHANKE

Missä elintapaohjausprosessin toteutuksen vaiheessa olemme nyt?

- Onko tunnistettu ja hyväksytty terveydenhuollon rooli valtimosairauksien ehkäisyssä?
- Onko syntynyt yhteinen näkemys ennaltaehkäisystä ja ketkä ovat avainhenkilöitä sen toteutuksessa?
- Millainen muutoskyky ja asenne eri työntekijöillä ja työyksiköillä on ottaa uudet työkalut ja toimintatavat käyttöön?
- Millä toimenpiteillä varmistetaan elintapaohjausprosessin käyttöönotto?
- Miten elintapaohjauksen vaikuttavuus saadaan näkyväksi?
- Onko alueella syntynyt systemaattinen toimintatapa ennaltaehkäistä valtimosairauksia?

Tilanne vuoden 2008 lopussa

Alue	Toteutuksen vaihe	Haasteet ensi vuodelle
Nastola - litti	Ensimmäiset toimenpiteet on aloitettu, mutta yhteinen näkemys puuttuu Sitoutunut ryhmänohjaaja	Riskihenkilöiden tunnistus ja jonoon laitto vastaanoton toiminnaksi Seurannan järjestäminen
Sysmä - Hartola	Yhteinen näkemys? Ryhmänohjausvalmius olemassa	Riskihenkilöiden tunnistus ja jonoon laitto vastaanoton toiminnaksi
Orimattilan seutu 	Ankkurointi käytäntöön meneillään Toimintaan sitoutuneet avainhenkilöt	Elintapaohjauksen asiantuntijuuden säilyttäminen Toiminnan jatkuvuuden mahdollistaminen ja seurannan järjestäminen

Alue	Toteutuksen vaihe	Haasteet ensi vuodelle
Hollolan seutu	Ensimmäiset toimenpiteet aloitettu Useita ryhmänohjaajia Arviointiraportti puuttuu Efficapäivityksen vuoksi	Arviointiraportit, joiden pohjalta toimintaa voidaan kehittää
Asikkala	Ensimmäiset toimenpiteet aloitettu Kirjaaminen ei vielä mahdollista	Kirjaaminen Efficaan aloitetaan vuoden 2009 alussa
Padasjoki	Ensimmäisiin toimenpiteisiin ei olla vielä päästy Muutostarve ja -valmius?	Elintapaohjauksen räätälöinti pienen kunnan tarpeisiin sopivaksi

AP/SH 2008

Alue	Toteutuksen vaihe	Haasteet ensi vuodelle
Lahti	Muutostarve ja -valmius? Yhteinen näkemys ennaltaehkäisyn toteuttamisesta puuttuu Kirjaaminen aloitettu syksyllä Arviointiraportti puuttuu	Toiminta systemaattiseksi eri alueilla Avainhenkilöiden löytyminen eri alueilta Riskihenkilöiden tunnistus ja jonoon laitto vastaanoton toiminnaksi Arviointiraportit, joiden pohjalta toimintaa voidaan kehittää
Heinola 	Ensimmäiset toimenpiteet aloitettu Useita ryhmänohjaajia Kirjaaminen aloitettu syksyllä Arviointiraportti puuttuu	Riskihenkilöiden tunnistus ja jonoon laitto vastaanoton toiminnaksi Elintapaohjauksen asiantuntijuuden säilyttäminen Arviointiraportit, joiden pohjalta toimintaa voidaan kehittää

Onnistunut muutos: case Orimattila

- Esimies ja avainhenkilöt sitoutuivat uuden toimintamallin viemiseen käytäntöön
- Yhteinen näkemys valtimotautiehkäisyyn tärkeydestä
- Yhteistyö eri tulosalueiden välillä on saatu toimimaan
- Muutosvoimaa ja osaamista

